

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE Nr. _____

din _____ 2016

**cu privire la aprobarea Metodologiei de determinare a costului expertizei
judiciare efectuate de către Centrul Național Anticorupție**

În temeiul art.6 lit.f) al Legii nr.1104-XV din 06.06.2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, art.12 alin.(1), (5) și 34 al Legii nr.1086-XIV din 23.06.2006 cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și metodico-legale și art.228 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14.03.2013 al Republicii Moldova, precum și în vederea compensării cheltuielilor suportate de persoanele participante la procesul penal, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă:

Metodologia de determinare a costului expertizei judiciare efectuate de către Centrul Național Anticorupție, conform anexei.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

ministrul justiției

Vladimir CEBOTARI

METODOLOGIA
de determinare a costului expertizei judiciare efectuate de către Centrul
Național Anticorupție

I. Dispoziții generale

1. Prezenta Metodologie de determinare a costului expertizei judiciare efectuate de către Centrul Național Anticorupție (în continuare – Metodologie) este elaborată în scopul stabilirii unor principii unice de calculare a lucrărilor de expertiză judiciară efectuate de către Centrul Național Anticorupție (în continuare Centru).

2. Metodologia stabilește:

1) componența cheltuielilor incluse în costul lucrărilor de expertize judiciare efectuate;

2) modul de calculare al costului lucrărilor de expertiză judiciară efectuate.

3. Noțiunile de bază utilizate în prezenta metodologie:

- *costul lucrărilor de efectuare a expertizei judiciare* – valoarea totală a cheltuielilor suportate nemijlocit în procesul de efectuare a lucrărilor de expertiză judiciară;

- *lucrări de efectuare a expertizei judiciare* – lucrările efectuate nemijlocit în cadrul investigațiilor legate de executarea expertizelor judiciare și a consultațiilor oferite la solicitare atât la locul de muncă al expertului cât și în ședințele de judecată;

- *expertiză judiciară* - activitate științifico-practică efectuată în procedura civilă, administrativă și penală de către experții judiciari ai Centrului, executată în conformitate cu prevederile Legii Republicii Moldova nr.1086-XIV din 23.06.2000 „Cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale”;

- *consultație* - recomandare, prescripție, punct de vedere, comunicat în scris sau verbal asupra unor probleme, soluționarea cărora necesită cunoștințe speciale, oferită de un expert judiciar, la solicitarea unui organ competent, unei persoane juridice sau fizice;

- *cheltuieli directe* – suma tuturor cheltuielilor ce include retribuirea muncii plătite expertului judiciar implicat nemijlocit în efectuarea expertizei judiciare, valoarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de angajator prin aplicarea tarifului aprobat la cheltuielile de retribuire a muncii, costul materialelor, reactivelor, utilizate și serviciilor acordate nemijlocit în procesul de efectuare a lucrărilor de expertiză judiciară;

- *cheltuieli indirecte* – valoarea cheltuielilor care nu pot fi identificate și atribuite direct la costul lucrărilor de efectuare a expertizei judiciare;

- *uzura mijloacelor fixe* – repartizarea valorii uzurabile a mijloacelor fixe în cursul duratei de funcționare utilă a acestora nemijlocit în procesul de efectuare a lucrărilor de expertiză judiciară.

4. Determinarea și calcularea costurilor în domeniul expertizei judiciare se desfășoară în baza principiilor legalității, independenței, obiectivității și plenitudinii calculelor efectuate.

II. Calcularea costului lucrărilor de expertiză judiciară

5. Calcularea costului lucrărilor de expertiză judiciară efectuate se face în conformitate cu prevederile Ordinului Ministerului Finanțelor nr.216 din 28 decembrie 2015 cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar.

6. Reieșind din specificul lucrărilor de expertiză judiciară efectuate de către Centru, calcularea costului acestora se pornește de la determinarea cheltuielilor directe, indirecte și a uzurii mijloacelor fixe incluse în costurile lucrărilor de expertiză judiciară efectuate.

7. Structura cheltuielilor directe incluse în costul lucrărilor de expertiză judiciară efectuate cuprinde:

- 1) retribuirea muncii;
- 2) contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii;
- 3) prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de angajator;
- 4) costurile reactivelor și materialelor folosite la lucrările de expertiză judiciară;
- 5) servicii acordate.

8. Cheltuielile privind retribuirea muncii reprezintă salariul total calculat experților judiciari ai Centrului, raportat la personalul implicat direct în procesul de efectuare a lucrărilor de expertiză judiciară efectuate.

9. Cuantumul contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală se stabilesc prin legile bugetare anuale.

10. La costurile reactivelor, materialelor și serviciilor acordate se atribuie valoarea acestora utilizate nemijlocit în procesul de efectuare lucrărilor de expertiză judiciară.

11. Cheltuielile indirecte incluse în costul lucrărilor de expertiză judiciară efectuate reprezintă cheltuielile efectiv suportate pentru întreținerea activității subdiviziunii de expertiză judiciară a Centrului.

12. Cheltuielile pentru investiții capitale nu pot fi incluse în mod direct în costul lucrărilor de expertiză judiciară efectuate, însă se vor reflecta la calcularea uzurii mijloacelor fixe.

III. Modul de calculare a costului lucrărilor de expertiză judiciară efectuate

13. Costurile lucrărilor de expertiză judiciară efectuate se stabilesc în temeiul rezultatelor unei analize a cheltuielilor suportate de CNA pe parcursul perioadelor anterioare de activitate.

14. Costul lucrării de expertiză judiciară efectuate se determină în funcție de normele de timp pentru acordarea fiecărei lucrări în parte.

15. Costul lucrării de expertiză judiciară efectuate se deduce din cheltuielile suportate de către laboratoarele inginero-tehnic, fizico-chimic, criminalistic și a materialelor și substanțelor, aplicându-se formula:

$$C_1 = C_{\text{directe}} + C_{\text{indirecte}} + Umf1$$

în care:

C_1 - reprezintă costul lucrării de expertiză judiciară efectuate;

C_{directe} - cheltuielile directe în perioada de gestiune, suportate pentru efectuarea lucrării corespunzătoare;

$C_{\text{indirecte}}$ - cheltuielile indirecte în perioada de gestiune, suportate pentru efectuarea lucrării corespunzătoare.

$Umf1$ –uzura mijloacelor fixe, care include:

$Umf1 = MF_1 \times \% \text{ de amortizare} / V \text{ ore}$

$MF1$ – mijlocele fixe a secției menționate

$V \text{ ore}$ - volumul orelor lucrate efective de experții secției menționate

16. Costul lucrării de expertiză judiciară efectuate se deduce din cheltuielile suportate de către alte laboratoare, aplicându-se formula:

$$C_2 = C_{\text{directe}} + C_{\text{indirecte}} + Umf2$$

în care:

C_2 - reprezintă costul lucrării de expertiză judiciară efectuate;

C_{directe} - cheltuielile directe în perioada de gestiune, suportate pentru efectuarea lucrării corespunzătoare;

$C_{\text{indirecte}}$ - cheltuielile indirecte în perioada de gestiune, suportate pentru efectuarea lucrării corespunzătoare.

$Umf2$ –uzura mijloacelor fixe, care include:

$Umf2 = MF2 \times \% \text{ de amortizare} / V \text{ ore}$

$MF2$ – mijlocele fixe a secțiilor menționate

$V \text{ ore}$ - volumul orelor lucrate efective de experții secțiilor menționate

17. Ținând cont de specificul fiecărei lucrări și de normativul de timp necesar pentru efectuarea acesteia, cheltuielile directe (C_{directe}) se determină conform formulei:

$$C_{\text{directe}} = C_{\text{muncă}} + S_{\text{uma. a.s}} + S_{\text{uma. a.m.}} + C_{\text{materiale}}$$

în care:

$C_{\text{muncă}}$ - costul cheltuielilor directe legate de retribuirea muncii personalului implicat în efectuarea lucrării, determinate conform formulei:

$$C_{\text{muncă}} = C_{\text{oră/expert}} \times N_t$$

în care:

$C_{\text{oră/expert}}$ - costul unei ore/expert a timpului lucrativ, determinat prin raportarea salariului mediu lunar al expertului care a efectuat lucrarea de expertiză la volumul mediu de ore lucrătoare din lună, reieșind din media de 22 zile lucrătoare pe lună;

N_t - norma de timp pentru acordarea lucrării;

$S_{\text{uma. a.s}}$ - suma contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii achitate de angajator, determinată prin aplicarea tarifului aprobat la cheltuielile de muncă ($C_{\text{muncă}}$);

$S_{\text{uma. a.m.}}$ - suma primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, determinată prin aplicarea tarifului aprobat la cheltuielile de muncă ($C_{\text{muncă}}$);

$C_{\text{materiale}}$ - cheltuielile pentru reactive, materiale precum și servicii acordate.

18. Cheltuielile indirecte ($C_{\text{indirecte}}$) incluse în costul lucrărilor de expertiză judiciară efectuate se determină prin înmulțirea normei de timp pentru efectuarea lucrării corespunzătoare cu costul unei ore de lucru, determinat conform următorului calcul:

**Calculul costului unei ore de lucru
inclusă în cheltuielile indirecte**

Nr. d/o	Atributele	Volumul
1.	Fondul de retribuire a muncii a personalului implicat direct în procesul de efectuare a lucrărilor – ($F_{\text{ond. r.m}}$) (lei)	
2.	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii ale personalului implicat direct în procesul de efectuare a lucrărilor - ($S_{\text{uma. a.s.}}$) (lei)	
3.	Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală ale personalului implicat direct în procesul de efectuare a lucrărilor - ($S_{\text{uma. a.m.}}$) (lei)	
5.	Cheltuielile totale a subdiviziunii expertiză judiciară, CNA - ($S_{\text{uma.c.t.}}$) (lei)	
6.	Fondul de timp anual (ore lucrătoare) al experților - ($F_{\text{ond. t. a. o.}}$)* (ore)	

* Fondul de timp anual de ore lucrătoare ($F_{\text{ond.t.a.o.}}$) se determină reieșind din numărul experților judiciari încadrați, zilele calendaristice lucrătoare pe an și numărul de ore lucrătoare pe zi conform legislației.

Costul cheltuielilor indirecte pentru 1 oră de lucru :

$$\text{Cost ch.ind.1 oră / lucru} = (S_{\text{uma.c.t.}} - (F_{\text{ond. r.m}} + S_{\text{uma. a.s}} + S_{\text{uma. a.m}} + C_{\text{materiale}})) / F_{\text{ond. t. a.o.}}$$

19. Costul lucrărilor de expertiză judiciară efectuate se actualizează în temeiul modificărilor din legislație, în rezultatul analizei detaliate a cheltuielilor suportate de către subdiviziunea de expertiză judiciară a Centrului.

20. Nomenclatorul lucrărilor de expertiză judiciară efectuate de subdiviziunea de expertiză judiciară a Centrului este stabilit conform anexelor nr.1 și nr.2.

Anexa nr.1

Efectuarea lucrărilor de expertiză

Cod		Genul expertizei/constatării judiciare	Specialitatea de expertiză
1	2	3	4
CRIMINALISTIC TRADIȚIONAL			
01	Expertiza dactiloscopică		
	<i>01.1</i>		<i>Examinarea amprentelor digitale, palmare și plantare</i>
02	Expertiza traseologică		
	<i>02.1</i>		<i>Examinarea urmelor-forme create de om (cu excepția urmelor de mâini și plantei piciorului) și animale și a obiectelor, mecanismelor, sculelor, unităților de transport</i>
	<i>02.2</i>		<i>Examinarea armelor albe</i>
03	Expertiza grafosopică		
	<i>03.1</i>		<i>Examinarea scrisului de mână și a semnăturilor</i>
	<i>03.2</i>		<i>Examinarea limbajului scris</i>
04	Expertiza tehnică a documentelor		
	<i>04.1</i>		<i>Examinarea documentelor și dispozitivelor de imprimare, a bancnotelor, a altor mijloace de plată și a semnăturilor contrafăcute cu ajutorul mijloacelor tehnice</i>
	<i>04.2</i>		<i>Examinarea materialelor documentelor</i>
05	Expertiza balistică		
	<i>05.1</i>		<i>Examinarea armelor de foc și munițiilor</i>
07	Expertiza fonoscopică		
	<i>07.1</i>		<i>Identificarea vorbitorului după eșantioanele vocii și vorbirii</i>
	<i>07.2</i>		<i>Examinarea tehnică a fonogramei</i>
FIZICO-CHIMIC			
09	Expertiza materialelor și substanțelor		
	<i>09.1</i>		<i>Examinarea substanțelor narcotice și psihotrope</i>
	<i>09.2</i>		<i>Examinarea substanțelor de marcarea obiectelor celor aflate sub control special</i>
INGINERO-ECONOMIC			

11	Expertiza economico-financiară	
	<i>11.01</i>	<i>Expertiza contabilă</i>
	<i>11.02</i>	<i>Expertiza economică</i>
	<i>11.03</i>	<i>Expertiza financiar-bancară</i>
INGINERO-TEHNIC		
14	Expertiza auto-tehnică	
	<i>14.01</i>	<i>Circumstanțelor accidentului rutier</i>
17	Expertiza mijloacelor și tehnologiilor informaționale	
	<i>17.1</i>	<i>Examinarea tehnicii de calcul</i>
	<i>17.2</i>	<i>Examinarea informațiilor stocate pe purtători de informații</i>
	<i>17.3</i>	<i>Examinarea programelor/aplicațiilor</i>

Anexa nr.2

**Participarea în ședința de judecată
Stabilirea costului serviciilor acordate**

$$C_{\text{muncă}} = C_{\text{oră/expert}} \times N_t + D$$

în care:

$C_{\text{oră/expert}}$ - costul unei ore/expert a timpului efectiv, determinat prin raportarea salariului mediu lunar al expertului care efectuat lucrarea corespunzătoare la volumul mediu de ore lucrătoare din lună, reieșind din media de 22 zile lucrătoare pe lună;

N_t - norma de timp pentru acordarea serviciului;

D - cheltuieli de deplasare.

Nr. d/o	Denumirea serviciilor	Unitatea de măsură
1.	Participarea expertului în cadrul ședințelor de judecată pentru audieri, explicații, consultații pe marginea expertizelor judiciare efectuate pe cauze penale, civile, contravenționale: - în raza municipiului Chișinău - în raioanele republicii	1 participare

***Notă:** În cazul participării în ședințele de judecată a experților cu deplasarea în afara localității în care activează, suplimentar se vor aplica și cheltuielile de delegare stabilite conform Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova.*